

WHAT NO ONE CAN SEE / ČO NIKTO NEUVIDÍ

Katarína Balúnová, Alexandra Kopúnek, Maciej Bohdanowicz, Jiří Gruber, Tomáš Vobořil, Pavel Matoušek, Lukáš Prokop

Kurátorka: Viktória Pardovičová

Vernisáž: 3.10.2022, 18:00 hod

Trvanie výstavy: 3.-27.10. 2022

Galerie Sibiř, Brno

Skupinová výstava je príspevkom do diskurzu súčasného umenia, off-space konceptov či nezávislej kultúry a ich aspektov sprostredkovania obsahov verejnosti, postojov odbornej kritiky a charakteru prezentovaných projektov. Napriek pozitívam a popularite alternatívnych galerijných priestorov, tvoria stále istú vrstvu, kontrastujúcu so statusom „iných“. Aké miesto zohrávajú tieto formáty v súčasnom kultúrnom kontexte a posunula sa ich rola, vzhľadom na spoločenské zmeny, zvyšujúcu sa inkluzivitu inštitúcií či rozširovanie možností prezentácie mladého umenia? Má priestor novej, neformálnej galérie, krajne subkultúrneho charakteru, možnosť sprostredkovať výstavu, ktorá napriek nie ideálnym okolnostiam, ktoré rezonujú v spleti vzťahov, limitov a nárokov umeleckej sféry, osloví publikum a odbornú kritiku?

Kurátorským zámerom bolo artikulovať tieto otázky a pripraviť výstavný projekt, ktorého rozsah, realizácia a charakter závisí na individuálnom prístupe oslovených umelcov/kýň, rôzneho profesného zamerania. Autori/ky reagovali na výzvu participovať a vytvoriť výstavu ako organizmus, ktorý otvorene nepredpokladá, že bude rezonovať. Pracovali bez nároku na finančnú podporu a s vedomosťou, že galéria neposkytuje rozsah obecné zaužívaných atribútov, vlastných projektom v etablovaných inštitúciách či open calls. Otvorili tak otázku hraníc záujmu a miery ochoty investície času, energie a potenciálu do projektu, ktorý vzhľadom na kontext realizácie, okrem stáleho návštevníckeho okruhu, možno takmer nikto nevidí.

Prezentované diela vytvárajú spleť komentárov, reagujúcich na okolnosti vzniku výstavy a demonštrujú osobné umelecké prístupy k charakteru projektu či potrebu reagovať na súčasnosť v kontexte tvorby autorov/iek. Inštalácie organicky komunikujú s priestorom, čím akcentujú možnosti/nemožnosti videného a imaginatívneho. Tematicky taktiež kontrastujú všeobecne spoločensky akceptované so zavrhaným alebo kriticky reflektujú nestálosť sociálno-kultúrnych vzťahov. Rôzne médiá a práca s narativitou rozrušujú kontext i hranice otázok, nastolených ideou projektu. Výstava tak konštruuje situáciu či prostredie, ako metaforu reality súčasného umeleckého sveta, čakajúcu na možné scenáre priebehu svojej existencie.

„Realita okolitého sveta je prepísaná do imerzívneho časopriestoru, ktorý komunikuje systémom vlastného jazyka. Situácia sa stáva príbehom s dejom plynúcim na základe ochoty individuálnej akceptácie jeho neurčitosti.

Viacmediálny environment reaguje na zhubnosť vojnových a geopolitických vzťahov, kedy dáva do vzájomných juxtapozícií predmety s vrstevnatou symbolikou. Objekty tak kritickyprehodnocujú pretrvávajúcu minulosť a apelujú na dystopické scenáre možných budúcností.

Obsahy obrazov sa zahrávajú s filozofiou videného, zobrazovaného a pôvodného, naturálneho. Príroda je v pozícii interaktívneho prostriedku, vyzývajúceho prekročiť hranice obecné zaužívaných limitov vnímania fotografie.

Priestor, ohraničený mystikou historickej textílie, stransparentňuje femínny pohľad na svet ostatných, ktorí by ho zo svojej pozície nikdy nezažili – nevideli. Odkazy k slovenskému folklóru a rituálom zároveň metamorfujú súčasnosť vzťahov, ktoré sa stále nevymanili z mnohých stereotypne zaužívaných prístupov k ženstvu.

Vrstvy asambláže významov balansujú na hranici chceného a odsúdeného, toho, čo je možné vnímať pozitívne, či znepokojene zavrhnúť. Odľahčenou, ale sofistikovanou formou tak obracajú významy objektov, ktoré spolu konštruujú moment, komentujúci úzkostlivú obmedzenosť, no zároveň možnosti polarizácie názorov spoločnosti.

Gesto apelujúce na rastúcu absurditu konglomerátu internetovej prezentácie umenia sa stáva experimentálnym i aktivistickým krokom. Aktuálnosť a sprítomnenie aktu je zároveň dôkazom o kritickom stave sféry, ktorá sa napriek virtuálnym úspechom stále viac zamotáva do pochybných simulakrií sebadeštrukcie.“

WHAT NO ONE CAN SEE / ČO NIKTO NEUVIDÍ**Lukáš Prokop: *A/O: [shifted, convoluted, unintelligible] ⊆ t 1.5106154***

Nested within the work is the ambient volumetric sculpture, the recreated computational space it inhabits and its seemingly temporary visitors – Explorer/Pathfinder, Researcher/Seeker, Attestant/Observer, all willingly injected into the framework of the world. The familiar space, although abstracted and stripped of its groundedness, is overgrown with alien activity – one that patiently lingers, awaiting its sudden activation.

/CZ V práci můžeme plně vnořene postřehnout jak vše obklopující volumetrické objekty, jimi obývané výpočetní prostory, tak jejich zdánlivě dočasné hosty – Explorer/Pathfinder, Researcher/Seeker a Attestant/Observer, každý dobrovolně vpuštěn do struktury prezentovaného světa. Onen povědomý kosmos, ač abstrahovaný a obraný jakéhokoli svého ukotvení, je prorostlý cizí aktivitou – trpělivě přetrvávající, nedočkavou své náhlé aktivace.

Pavel Matoušek: *Island of Islands, photographs, 2017 – 2019*

„If there is a sense of reality, there must also be a sense of possibility. To pass freely through open doors, it is necessary to respect the fact that they have solid frames. This principle, by which the old professor had lived, is simply a requisite of the sense of reality. But if there is a sense of reality, and no one will doubt that it has its justifications for existing, then there must also be something we can call a sense of possibility. Whoever has it does not say, for instance: Here this or that has happened, will happen, must happen; but he invents: Here this or that might, could, or ought to happen. If he is told that something is the way it is, he will think: Well, it could probably just as well be otherwise. So the sense of possibility could be defined outright as the ability to conceive of everything there might be just as well, and to attach no more importance to what is than to what is not.“ (R. Musil: *The Man Without Qualities, 1942*)

Alexandra Kopúnek: *Ako v nebi tak i v kúte*

Projekt *Para a Dym* tvorí primárne kútna plachta. Táto v histórii slovenských domácností vzácna textília, sa v minulosti používala v rámci popôrodného rituálu, kedy bola čerstvá matka s dieťaťom uložená do postele v kúte obytnej miestnosti. Kút zastretý práve touto zdobenou látkou slúžil ako paravan, za ktorým mala matka s dieťaťom stráviť určitý čas, šesť nedelí. Duchovne mala plachta chrániť pred urieknutím, ukradnutím či výmenou dieťaťa. Dielo (*para a dym*) odkazuje k vizuálnym nosičom očisty a ochrany (voda a oheň), doplneným symbolikou ručne vyšívaných rastlinných motívov. Tie sú inšpirované historicky využívanými vzormi byliniek ako čistec lesný a jasanec biely. V kontexte výstavy je dielo transformované aktom otočenia, čím naberá novú vrstvu významu, bežne nezobrazovanej rubovej strany plachty. Odkazuje tak k reálnemu pohľadu žien v minulosti, z vonku chránených, no zároveň obmedzených priestorom za paravanom - plachtou, ktorá sa stáva metaforu širších problematických aspektov historických zvykov a rituálov či prístupov k ženstvu pretrvávajúcim dodnes.

Katarína Balúnová: *Antagonistic effects*

Závažná politická situácia, kedy sa svet a spoločnosť polarizuje, hrozí fatálnym medzinárodným konfliktom. Stlačenie jediného (červeného?) gombíka môže spôsobiť, že túto výstavu naozaj nikto neuvidí. Site-specific inštalácia odkazuje k dystopickej budúcnosti, stáva sa otázkou o našom vyviaznutí, či naopak, zániku vo víre súčasných spoločenských, politických a ekologických kríz. Ústredným motívom je dobová plynová maska z čias studenej vojny, visiaca na ťažnom lane. Lano je natiahnuté miestnosťou, čím pripomína napätú medzinárodnú situáciu a stáva sa rušivým prvkom, ktorý núti divákov, aby sa voči nemu vymedzili. Elementy ako rozsypaný skartovaný Atlas sveta, či zložené krajce chleba, vyjadrujú súvis medzi politickými konfliktmi o zdroje a potravinovou krízou. Video je záznamom performance, kde s plynovou maskou na tvári, sediac v pozícii lotosového kvetu, hľadám rovnováhu medzi minulosťou a budúcnosťou.

Maciej Bohdanowicz: *Objekt trvalý*

Práce je príkladom využitia moderní myšlenky ready-made techniky k vytvoreniu komentáre k tabuizovaným oblastem spoločenského života. Vytrháva predmety z jejich pôvodního kontextu a provokuje diváky k zamyšlení nad klasickým vztahem krásy a ošklivosti. Klade si otázku o možnosti přeměnit to, co je paradoxní, nestálý, kýčovitý předmět, symbolizující věčný život, v koláž pomíjivosti, která je hospodárná. Technicky nekomplikované dílo odkazuje k myšlence glamouru, který je v tomto případě založen na objektech představujících tvory, které jsou pro diváky často nechutné a děsivé. V tvůrčím procesu byly transformovány, získaly nový status, odkazující na potěšení z obdivování toho, co odmítám.

Jiří Gruber, Tomáš Vobořil : *Form for the Platform*

-

